

Подакін Дмитро Ігорович,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент *Грущенко О. А.*

ЗАСОБИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЩОДО ПОДОЛАННЯ ВТРАТ ВІД КОРУПЦІЇ

Розглядаючи засоби державного регулювання господарської діяльності, необхідно розтлумачити, що ж являє собою господарська діяльність. Відповідно до ст. 3 ГК України господарська діяльність - це перш за все діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, яка спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

Виходячи з вищезазначеного поняття виникає необхідність визначити категорію суб'єктів господарювання та сукупність вимог до останніх під час здійснення ними своєї діяльності.

Відповідно до ч. 1 ст. 55 Господарського кодексу України, суб'єктами господарської діяльності визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством [1].

Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 07.03.2018 також надає визначення щодо суб'єктів господарської діяльності, а саме - це юридична особа незалежно від організаційно - правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою [2].

Проаналізувавши вищезазначені поняття, ми можемо визначити те, що для суб'єктів господарської діяльності існують певні вимоги, а саме:

- 1) вони безпосередньо здійснюють господарську діяльність;
- 2) мають господарську компетенцію (сукупність господарських прав і обов'язків);
- 3) їм притаманна майнова відокремленість;
- 4) кожен суб'єкт господарської діяльності самостійно відповідає за свої зобов'язання, у межах свого майна (крім випадків, передбачених законодавством);
- 5) також у науковій літературі додають те, що кожен суб'єкт повинен бути зареєстрований у визначеному законом порядку.

Щодо засобів державного регулювання господарської діяльності,

М.В. Ковальова, В.І. Коротун, В.Б. Крикун. Особливу увагу при визначенні початкового поняття засобів державного регулювання господарської діяльності заслуговує Г.В. Смолин, який визначає державне регулювання як сукупність форм, методів та інструментів, за допомогою яких держава впливає на діяльність суб'єктів господарювання і ринкову кон'юнктуру з метою створення нормальних умов для функціонування ринку та вирішення складних, соціально-економічних проблем суспільства ГЗ, с. 221.

Крім того, Господарський кодекс України оперує терміном «засоби регулюючого впливу», які прирівнюються до засобів державного регулювання, щоправда не даючи його визначення, а лише визначаючи, що основними такими засобами впливу, відповідно до ст. 12 ГК України є:

- державне замовлення;
- ліцензування, патентування і квотування;
- технічне регулювання;
- застосування нормативів та лімітів;
- регулювання цін і тарифів;
- надання інвестиційних, податкових та інших пільг;
- надання дотацій, компенсацій, цільових інновацій та субсидій

[1].

Визначивши основні засоби впливу, що застосовуються державою на господарські відносини, слід зауважити також про роль такого нормативно-правового акту, як Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», що визначає основні принципи такої політики, в тому числі збалансоване врахування інтересів різних категорій учасників господарських відносин - суб'єктів господарювання, громадян, держави (ст. 4), зміст державної регуляторної політики та напрями її забезпечення (статті 5-14), повноваження органів державної влади (в т. ч. спеціально уповноважених) та місцевого самоврядування щодо здійснення державної регуляторної політики у сфері господарювання (статті 15-40).

Застосовуючи ці засоби, держава організовує господарську діяльність у макроекономічному масштабі, виконує господарсько-організаторську функцію і забезпечує соціальну орієнтацію економіки.

Таким чином, підсумовуючи усе зазначене вище, слід зауважити, що відповідно до структури будь яких суспільно-правових відносин (суб'єкти, об'єкт та зміст правовідносин) - держава не бере участі в господарських відносинах. Проте необхідно розуміти, що саме держава виступає на цій арені відносин умовним арбітром, який встановлює правила, обмеження та вимоги, як до всіх суб'єктів господарювання, так і до конкретних її учасників. Адже за різних обставин, держава в особі уповноважених органів, шляхом примусу може застосувати певні санкції до кожного із правопорушників, дії яких можуть зашкодити суспільству, та знімати адміністративні бар'єри, які призводять до корупції і одночасно знижують ефективність економіки.

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України від 1 січня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144.
2. Закон України «Про захист економічної конкуренції» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 12, ст. 64.
3. Смолин Г.В. Державне регулювання господарської діяльності: курс лекцій / Г.В. Смолин. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 528 с.
4. Закон України Про запобігання корупції. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

Пономаренко Оксана Василівна

здобувач наукової лабораторії з проблем протидії злочинності ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ

ПОГРОЗА ВБИВСТВОМ ЯК ФОРМА ВИЯВУ ОБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 350 КК УКРАЇНИ

Погроза у Кримінальному кодексі України (далі - КК України) є одним із найпоширеніших оціночних понять. В Особливій частині КК України передбачено близько 30 статей, в яких погроза є або кваліфікуючою або конструктивною ознакою складу злочину. Складність у процесі правозастосування погрози зумовлює проблеми при кваліфікації таких діянь, а тому обумовлюють необхідність вироблення типових підходів щодо кваліфікації при погрозах, враховуючи її зміст, ознаки та співвідношення з психічним насильством.

Погроза вбивством є формою прояву об'єктивної сторони складу злочину, передбаченого ст. 350 КК України. В етимологічному сенсі «погроза» визначається як виражений словами, письмово, за допомогою жестів чи міміки, шляхом залякування зброєю, тощо, намір завдати певної шкоди громадським інтересам або окремим особам [12]; виражений словами, письмово, певними діями або іншим чином намір завдати фізичної, матеріальної чи іншої шкоди окремій особі або громадським інтересам; один з видів психічного насильства над особою; виконує переважно функцію примушування [12]; робити погрожуючий жест; попереджувати з погрозою; передбачати що-небудь погане, небезпечне; попереджати про що-небудь небезпечне [5, с. 146]; лякання помстою, карою; обіцянка заподіяти яке-небудь зло, неприємність; залякування [5, с. 486-487].

Не має однозначної позиції щодо розуміння погрози і в доктрині кримінального права, однак за змістом вони майже подібні зокрема, під нею розуміють: 1) примус [11, с. 4]; 2) залякування [2, с. 31]; 3) протиправний вплив, який спрямований на психіку іншої особи з метою придушування та підкорення його волі, волі винного шляхом залякування застосуванням фізичної сили (у випадку застосування